

succulenta

Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers van cactussen en andere vetplanten

Succulenten zijn droogtekampioenen

Cactussen en vetplanten hebben zich aangepast aan een droog klimaat. Ze kunnen groeien met maar weinig water. Het zijn echte droogtekampioenen.

Wat zijn succulenten?

Succulenten is de verzamelnaam voor cactussen en vetplanten. Het zijn planten die zich hebben aangepast aan het kunnen leven in een omgeving waarin het een korte of langere periode droog is. Je hebt cactussen en vetplanten in alle vormen en maten.

Cactussen en vetplanten hebben één ding gemeen: de planten kunnen ergens in het plantenlichaam water opslaan. De planten hebben deze eigenschap ontwikkeld om die droge perioden te overleven. De aanduiding succulent komt van de Latijnse woorden 'sucus', dat 'sap' betekent en '-ulent' wat zoveel inhoudt als 'vol van'. Het zijn dus eigenlijk 'planten vol van sap'.

Drie typen succulenten

Kijkend naar de delen waarin het opgeslagen wordt, zijn er drie typen succulenten. Op de eerste plaats kennen we bladsucculenten, waarbij het water wordt opgeslagen in verdikte bladeren. Voorbeelden zijn de geslachten *Agave*, *Aloe*, *Crassula* en *Lithops*.

Aloe mitriformis

Daarnaast kennen we stamsucculenten. Bij deze groep wordt het water opgeslagen in de verdikte stam of stengel. Bij stamsucculenten zijn de bladeren vaak afwezig. Voorbeelden zijn de meeste cactussen en veel vetplanten uit bijvoorbeeld de geslachten *Euphorbia* en *Stapelia*.

Bekende cactussen zijn de Schoonmoedersstoel (*Echinocactus grusonii*) en de reusachtige Saguaro (*Carnegiea gigantea*) die model heeft gestaan voor de tekenaar van de Lucky Luke-strips.

De derde, ook de kleinste, groep is die van de wortelsucculenten. Het water is opgeslagen in de ondergrondse wortels van de planten. Een voorbeeld is *Pterocactus tuberosus*.

Carnegiea gigantea

Waar groeien succulenten?

Succulente planten komen over bijna de gehele wereld voor. De belangrijkste groeigebieden zijn het Amerikaanse continent en de Afrikaanse landen.

Alle cactussen (op één na) zijn afkomstig van het Amerikaanse continent. Van het zuiden van Canada tot het zuiden van Argentinië en Chili komen cactussen voor, maar de grootste hoeveelheid soorten tref je aan in de (half)woestijnen van de tussengelegen gebieden: de zuidelijke staten van de Verenigde Staten en in Mexico en Midden-Amerika.

Het Afrikaanse continent is de thuisbasis van veel vetplanten. Ze komen in alle klimaatzones en vegetatietypen voor. De belangrijkste gebieden zijn de landen in het oosten (zoals Ethiopië, Kenia en Somalia) en die in het zuiden (onder andere Namibië en Zuid-Afrika). De variatie in verschijningsvormen bij de vetplanten is enorm: uiteenlopend van slechts enkele centimeters hoge 'levende steentjes' zoals *Lithops*, die vaak half ondergronds groeien, via blad-vetplanten zoals *Crassula* en *Kalanchoe* tot *Aloe* en *Euphorbia*, waarvan sommige soorten op cactussen lijken.

Verzorging

Vetplanten en cactussen zijn populaire kamerplanten die voornamelijk groeien in 'onze' zomer. Dit geldt vooral voor de planten die van nature voorkomen op het noordelijk halfrond. De groei komt in het voorjaar geleidelijk op gang. In de zomer is de groei maximaal, soms met een korte rustperiode in de heetste tijd. In de herfst wordt de groei minder, gevolgd door rust in de winter.

In de rustperiode hebben succulenten geen of uiterst weinig water nodig. Dat betekent dat de meeste planten vanaf november tot ongeveer half maart droog staan. Of het nodig is om water te geven, hangt uiteraard af van de soort plant, de tijd van het jaar, de temperatuur, de hoeveelheid zon, de luchtvochtigheid enzovoort. Het is onmogelijk om een advies te geven in de trant van '2 keer per week een flinke scheut water'.

Planten voor beginners

De plantenkeuze is sterk afhankelijk van je persoonlijke smaak. Daarnaast zal de keuze beïnvloed worden door de mogelijkheden die je hebt, want als je alleen over een vensterbank beschikt, dan is de keuze veel beperkter dan wanneer je een grote kas bezit. En verder spelen financiën en beschikbare vrije tijd natuurlijk ook een rol. Hieronder geslachten die geschikt zijn voor de beginnende liefhebber.

Cactussen

Aporocactus, *Astrophytum* (sommige soorten), *Coryphantha*, *Echinocactus* (sommige soorten), *Echinocereus*, *Echinopsis*, *Ferocactus*, *Gymnocalycium*, *Hildewintera*, *Lobivia*, *Mammillaria* (veel soorten), *Matucana*, *Notocactus*, *Opuntia*, *Parodia*, *Rebutia*, *Sulcorebutia* en *Thelocactus*.

Vetplanten

Adromischus (veel soorten), *Aeonium*, *Agave*, *Aloe*, *Ceropegia* (veel soorten), *Crassula* (veel soorten), *Echeveria*, *Euphorbia* (veel soorten), *Gasteria* (veel soorten), *Haworthia* (veel soorten), *Kalanchoe*, *Lithops* en *Sedum* (veel soorten).

Succulenta

De Koninklijke Nederlandse vereniging van liefhebbers van cactussen en vetplanten Succulenta bestaat al meer dan 100 jaar en is springlevend en actief.

De vereniging geeft zes maal per jaar het tijdschrift Succulenta uit. Het is een blad voor en door de leden. De inhoud is divers. Er staan artikelen in voor beginnende en voor ervaren liefhebbers. Bijvoorbeeld over kweekmethodes, grondsoorten, enten, bestrijding van ongedierte en ziekten. Verder kan je er korte plantbesprekingen in vinden, maar ook artikelen over één bepaalde plant en reisverslagen van liefhebbers die naar groeigebieden geweest zijn.

De vereniging geeft ook ieder jaar een zaadlijst uit. Hierop staan vele honderden soorten cactussen en vetplanten vermeld. Je kan zaden van deze planten voor een aantrekkelijke prijs kopen.

Als lid van Succulenta kan je je ook aansluiten bij een regionale afdeling. De afdelingen hebben in de regel eens per maand een bijeenkomst. Zo'n bijeenkomst is in de eerste plaats een ontmoeting van medehobbyisten. Vaak is er een lezing, maar er zijn ook avonden waarop men met planten bezig is. Bijvoorbeeld met hoe je kunt zaaien, verpotten of enten en dergelijke.

Echinocereus brandegeei